

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № _____
«_____» _____ 2021 р.
Заступник голови Приймальної
комісії
Ю. О. Каганов

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ

на основі здобутого освітнього (освітнього-кваліфікаційного) рівня освіти

та

для осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра

Освітній ступінь: бакалавр
Спеціальність 053 Психологія
Освітня програма: Психологія

I. Пояснювальна записка

1. Мета фахового вступного випробування з «психології» - з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, які вступають на основі освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 053 психологія в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування.

Випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу – 60 хвилин;
- співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки студентам.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить три питання (теоретичних).

4. Вимоги до відповіді вступника.

В своїх відповідях на екзамені вступник повинні показати глибину і усвідомленість знань у світі таких вимог:

- розуміння завдань теоретичної психології і практичної психології на сучасному рівні;
- висока науковість і обізнаність;
- розгляд питань у теоретико-психологічному, історико-психологічному, психолого-педагогічному аспектах;
- підтвердження теоретичних положень, сформульованих у відповіді, прикладами та ілюстраціями з практичної психології

Відповіді вступника мають свідчити про їх обізнаність у найважливіших питаннях психології, про усвідомлення ними досвіду сучасної психології, психології початкової школи і дітей молодшого шкільного віку, про готовність вступника до навчально-виховної і психологічної роботи по вирішенню професійно-психологічних завдань в навчальних установах системи освіти.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем бакалавра:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить

деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низькій рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

Тема 1. Предмет психології.

Визначення психології як науки. Місце психології в системі наук. Предмет психології. Основні методологічні принципи психології. Їх характеристика. Галузі психології. Психіка та теорія відображення. Мозок і психіка.

Тема 2. Будова, завдання та методи сучасної психології.

Сучасна психологія та її методи в системі наук. Принципи сучасної психології. Класифікація галузей психології.

Тема 3. Методи психології.

Співвідношення понять «метод», «методика», «методологія». Методи дослідження в психології. Спостереження та його види. Психологічні тести. Їх характеристика. Експериментальний метод та його характеристика. Метод соціометрії та його характеристика. Методи збору фактичного матеріалу. Методи побудови психологічного дослідження.

Тема 4. Філогенез психіки.

Розвиток психіки у філогенезі. Поняття про психіку та психічні якості. Стадії розвитку психіки (за А.Н.Леонтьєвим). Сутність відмінностей психіки тварин і людини. Типи нервової системи, форми поведінки та стадії розвитку психіки у зв'язку і взаємообумовленості.

Тема 5. Свідомість людини.

Свідомість. Передумови виникнення свідомості. Основні причини виникнення свідомості. Основні характеристики свідомості. Самооцінка. Види самооцінки та їх характеристика. Місце самооцінки в діяльності людини. Свідомість, самосвідомість, самооцінка, «Я - концепція». Свідомість та самосвідомість.

Тема 6. Психологія особистості.

Поняття особистості: точки зору у вітчизняній та зарубіжній психології. Структура особистості. Спрямованість особистості та її структура. Форми прояву спрямованості особистості. Рушійні сили розвитку особистості. Поняття про потреби, мотиви їх види. Основні теорії особистості. Їх характеристика. Особистість і діяльність. Біологічні і соціальні фактори в формуванні особистості

Тема 7. Психологія діяльності.

Поняття про діяльність. Структура діяльності. Інтеріоризація і екстеріоризація. Теорія поетапного формування розумових дій за П.Я.Гальперінім. Психологічна характеристика основних видів діяльності.

Тема 8. Увага.

Поняття про увагу. Види уваги. Властивості та особливості уваги. Фізіологічні механізми уваги.

Тема 9. Спілкування та мовна діяльність.

Поняття про мову, спілкування та мовлення; показати взаємозв'язок та відмінності. Спілкування як професійна якість у діяльності практичного психолога. Функції мови, спілкування та мовлення. Види мовної діяльності. Види спілкування.

Тема 10. Відчуття.

Поняття про відчуття. Фізіологічні механізми відчуттів. Класифікація відчуттів. Загальні властивості відчуттів. Чутливість та її пороги. Адаптація, сенсibilізація, сінестезія.

Тема 11. Сприйняття.

Поняття про сприйняття. Властивості сприйняття. Фізіологічні механізми сприйняття. Основні класифікації сприйняття. Види сприйняття. Спостереження та умови його ефективності.

Тема 12. Пам'ять.

Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Фізіологічні механізми пам'яті. Підстави класифікації видів пам'яті.

Тема 13. Мислення.

Поняття про мислення. Основні особливості мислення. Мислення та чуттєве пізнання: співвідношення, взаємозв'язок та відмінності. Мислення в психології та логіці: відмінності підходів. Логічні форми мислення. Мислення як психічний процес і як діяльність: спільність та відмінності. Операції мислення. Види мислення. Підстави класифікації. Типи розуму.

Тема 14. Уявлення.

Поняття про уявлення. Види уявлення. Роль та функції уявлення у різних видах діяльності. Процеси уявлення. Уявлення, пам'ять та мислення: співвідношення понять, взаємозв'язок та відмінності.

Тема 15. Почуття та емоції.

Поняття про емоції та почуття. Фізіологічні механізми емоцій: підстави класифікації. Форми переживання почуттів. Емоційні особливості та емоційні риси особистості. Види вищих почуттів. Вищі почуття у становленні особистості.

Тема 16. Воля.

Поняття про волю. Особливості вольової діяльності. Фізіологічні механізми. Вольовий акт та його структура. Характеристика труднощів, перешкод. Види вольових зусиль. Вольові якості особистості. Дати декілька визначень понять "вольова людина".

Тема 17. Темперамент.

Поняття про темперамент. Теорії темпераменту. Фізіологічні механізми темпераменту. Типи темпераменту, їх психологічна характеристика.

Тема 18. Характер.

Поняття про характер. Структура характеру та симптомокомплекси, його властивості. Типи характеру.

Тема 19. Здібності.

Поняття про здібності. Структура здібностей. Види здібностей. Рівні розвитку здібностей. Задатки та схильності. Фізіологічні механізми здібностей.

IV. Список рекомендованої літератури

1. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Навч. посіб. / Дуткевич Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 388 с.
2. Ефимова Н.С. Основы общей психологии. – М.: Форум, 2016. – 288 с.
3. Жарова М.Н. Психология. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 368 с.
4. Загальна психологія. Навч. посіб. / [Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
5. Загальна психологія: [підручник для студ. вищ. навч. закладів] / [О. В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук ін.]; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Каравела , 2011. - 464 с.
6. Загальна психологія. Теорія та практикум. / Ільїна Н.М., Мисник С.О. – К.: Університетська книга, 2017. – 352 с.
7. Зейгарник Б.В. Теория личности в зарубежной психологии.- М.:Эксмо, 2010. – 411 с.
8. Иващенко Ф.М. Задачи общей психологии.-Минск. - Высшая школа, 2008. – 80 с.
9. Козарновська Г.Б., Долинна О.П. Загальна, вікова і педагогічна психологія: Збірник завдань. - К.: Вища школа, 2009. - 120 с.
10. Мирончук М.А. Психология познавательных процессов. К.: Центр учбової літератури, 2019. – 138 с.
11. Основы психологии /за ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця/. - К.: Либідь, 2010. – 632 с.
12. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручник / Павелків Р.В. - К.: Кондор, 2012. – 576с.
13. Петровский А.В., Ярошевский М.Г. Основы теоретической психологии. – М.: Просвещение. - 2018. - 528 с.
14. Петровский А.В., Ярошевский М.Г. История и теория психологии. В 2-х т. –Ростов. – 2016. – 481 с.
15. Практикум по общей психологии /под ред. А.И.Щербакова/.- М.: Провещение, 2009. - 288 с.
16. Психология личности. Тексты. Под ред. Гиппенрейтер Ю.Б., Пузырей А.А., М., МГУ.- 2017. – 358 с.
17. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – М.:Просвещение, 2016. – 417 с.
18. Слободчиков В.И., Исаев Е.И. Психология человека, М.:Эксмо, 2012. – 378 с.
19. Таратунский Ф.О., Таратунская Н.Ф. Задачи и упражнения по общей психологии. - Минск. – 2017. - 175 с.
20. Турусова О.В. Психология в вопросах, задачах и упражнениях. В 3 т. - Самара, 2015. – 377 с.

Голова фахової атестаційної комісії _____

(Ю.Є. Зубцова)